

Jaarverslag 2024

2025-165 Bijlage 1

Wat is BuitenWijs?

Een samenwerkingsverband van de gemeenten Houten, Lopik, IJsselstein en Nieuwegein op het gebied van Natuur- en MilieuEducatie (NME) voor het basisonderwijs.

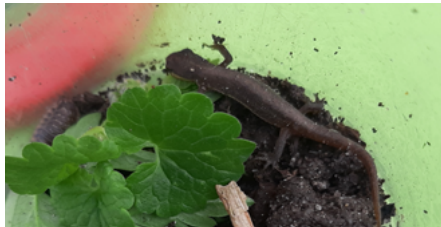
Opgestart in 2009 met als uitgangspunt: Samen sterker in NME.

Wat doet BuitenWijs?

BuitenWijs brengt kinderen actief met het buiten in aanraking, zodat zij wijs omgaan met hun eigen leefomgeving.

Welke onderwerpen?

- natuur en biodiversiteit
- voedsel en gezondheid
- afval en energie
- duurzaamheid

Hoe?

Met leermiddelen voor groep 1 t/m 8:

- buitenlessen
- gastlessen
- leskisten
- natuur-in-de-klas producten
- excursies
- projecten

En advies voor basisscholen en leerkrachten.

De lessen sluiten aan bij:

- de kerndoelen Primair Onderwijs
- 21^e eeuwse vaardigheden
- de werelddoelen voor duurzame ontwikkeling

Uitgangspunten bij alle lessen zijn zelf ervaren, zintuigen gebruiken, doen en onderzoeken!

Waar?

De buitenlessen worden gegeven op de mooie groene plekken:

- Nieuw Wulven en Natuurpad in Houten
 - Oerlemansbosje in Lopik
 - IJsselsteinse bos en Wijk tuin in IJsselstein
 - Natuurkwartier in Nieuwegein
- En gegeven door enthousiaste vrijwilligers.

Wie zijn BuitenWijs?

- ca. 30 vrijwilligers
- Ester van Winden en Jessica van Essen (1 FTE)
- Irma Ketting Olivier assistent medewerker Nieuwegein

Waarom Natuur- en MilieuEducatie?

Natuur- en MilieuEducatie verbindt hoofd (kennis), hart (betrokkenheid) en handen (vaardigheden). Door mooie natuurervaringen verbinden mensen zich meer met de natuur en hun omgeving en zijn ze bereid om hier meer zorg voor te dragen. Kennis en vaardigheden helpen bij het maken van keuzes en het handelen. Daarnaast staat NME in het basisonderwijs aan de basis, immers: jong geleerd is oud gedaan!

NME is een uitvoeringsinstrument bij verschillende onderwerpen van gemeentelijk beleid, zoals biodiversiteit, klimaatadaptatie, vergroening, afval en energie.

Resultaten 2024

Ontwikkeling & actualisering aanbod

BuitenWijs blijft werken aan een actueel en kwalitatief goed aanbod. Dit jaar hebben we hiervoor een uitvoeringsplan gemaakt met als onderliggende basis leerlijnen op het gebied van natuur (dieren, planten, kringlopen), voedselproductie, afval en consumptie, energie en water. Een aantal lesproducten hebben we dit jaar toegevoegd of vernieuwd:

- Boswachter Gert vertelt
- Leskist bezige bijen
- Twee kinderboerderijlessen

Evaluaties

Alle nieuwe producten worden met een vragenformulier geevalueerd. De resultaten worden gebruikt om de producten te verbeteren bij de ontwikkeling of verbetering van toekomstige lesproducten.

Boswachter Gert vertelt

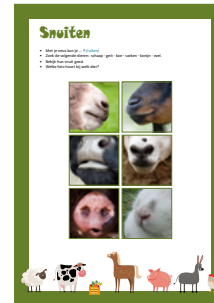

Boswachter Gert komt met zijn opgezette dieren naar de klas. Welke dieren vinden de kinderen interessant, wat willen ze weten? Boswachter Gert vertelt de leukste bijzonderheden en de kinderen mogen de dieren zelfs voorzichtig aaien. Zo leren de kinderen over de Nederlandse wilde dieren en hoe zij leven.

Leskist Bezige Bijen

Met een Quiz van vragen en filmpjes maken de kinderen kennis met de honingbijen én wilde bijen. In een carroussel van onderzoeksoopdrachten ontdekken ze meer!

Kinderboerderijlessen

In twee nieuwe lessen ontdekken de leerlingen van groep 1 t/m 4 met al hun zintuigen de kinderboerderij en de boerderijdieren.

De vrijwilligers

Vrijwilligers hebben een cruciale rol bij de uitvoer van de lessen. Zij zijn de sleutel tot het geven van een topervaring in de natuur aan de kinderen. Daarnaast zijn er vrijwillige vogelexperts, imkers en energiedeskundigen die op aanvraag gastlessen geven in de klas.

Dit jaar hebben 34 vrijwilligers zich ingezet voor BuitenWijs. Van vier vrijwilligers hebben we afscheid genomen. Negen vrijwilligers hebben zich nieuw aangemeld. Zes nieuwe vrijwilligers hebben een introductie cursus van een middag ontvangen.

Ook hebben we een bijeenkomst gehouden om ervaringen uit te wisselen en elkaar te inspireren.

De vrijwilligers zijn dit jaar voor hun inzet bedankt met een BuitenUitje naar Fort Maarsseveen en een chocoladekerstgroet.

PR & Communicatie

- 3x Digitale Nieuwsbrief uitgegeven
- Het jaarverslag 2023 is aan de raadsleden van de 4 gemeenten aangeboden
- BuitenWijzer met productaanbod aangeboden aan basisscholen, op papier en via de website: www.nmegids.nl/buitenwijs.
- Persbericht in de lokale krant het Groentje van Houten en het contact in IJsselstein.
- Advertenties op de websites van de vrijwilligerscentrales.
- Media-aandacht bezoek wethouder Tas van IJsselstein aan de les Robin met de hoed.

Samenwerking met

- NME Houten
- Partners Natuurkwartier
- Wijktaun IJsselstein
- Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
- Staatsbosbeheer
- GGD
- KunstCentraal
- Boerderij in de Kijker
- Yuverta (groen opleiding)
- Planeet in Actie
- Bijenvereniging
- Wereldwinkel Houten
- Fairtradewerkgroep Houten

Aantallen lessen & leerlingen

In de 4 gemeenten hebben we 65 basisscholen: 22 in Houten, 12 in IJsselstein, 9 in Lopik en 22 in Nieuwegein. In totaal hebben 59 scholen, 490 unieke groepen en 11.900 leerlingen meegedaan met BuitenWijs activiteiten.

TREND

Er is een lichte daling in het aantal bestellingen t.o.v. vorig jaar, behalve bij de gemeente Lopik. De exacte oorzaak is niet duidelijk, maar voor annuleringen en verplaatsingen worden veelal ziekte, lerarentekort en een te druk programma genoemd. Daarnaast zijn er geen BuitenUitjes aangeboden in het Natuurkwartier i.v.m. de bouwwerkzaamheden (ca. 25 lessen). Opvallend is dat nieuwe programma's waar een gastdocent bij wordt aangeboden gauw volgeboekt zijn. In 2024 is dit 'Boswachter Gert vertelt'. In 2023 was dit 'Escapegame klimaat'. Dit suggereert dat weinig eigen tijdsinvestering aantrekkelijk is.

Het totaal aan geboekte leskisten, natuur-in-de-klas producten, projecten en buiten- en gastlessen is:

	2021	2022	2023	2024
Houten	240	263	232	209
IJsselstein	185	206	155	132
Lopik	133	185	130	127
Nieuwegein	262	425	399	354
TOTAAL	820	1079	916	822

HOUTEN	2021	2022	2023	2024
Leskisten	103	106	85	76
Natuur-in-de-klas	58	85	44	46
Lessen (binnen en buiten)	79	77	103	87
Totaal	240	268	232	209

- Deelname van 127 unieke groepen en 3048 unieke leerlingen
- 2 klassen hebben deelgenomen aan het project 'Planeet in Actie'
- 4 klassen hebben de theatervoorstelling 'Wow de zee is van plastic' gevolgd.
- 1 klas heeft deelgenomen aan het project 'Water en klimaat in Houten'
- 2 nieuwe vrijwilligers

IJSSELSTEIN	2021	2022	2023	2024
Leskisten	90	70	55	36
Natuur-in-de-klas	49	65	36	31
Lessen (binnen en buiten)	46	71	64	65
Totaal	185	206	155	132

- Deelname van 92 unieke groepen en 2391 unieke leerlingen
- 1 klas heeft deelgenomen aan het project 'Planeet in Actie'
- 14 gastlessen 'Uilen & Braakballen' door vrijwilliger
- 6 nieuwe vrijwilligers

LOPIK	2021	2022	2023	2024
Leskisten	75	80	59	58
Natuur-in-de-klas	25	26	26	22
Lessen (binnen en buiten)	32	79	45	47
Totaal	139	185	130	127

- Deelname van 72 unieke groepen en 1537 unieke leerlingen
- 1 nieuwe vrijwilliger

NIEUWEGEIN	2021	2022	2023	2024
Leskisten	137	175	145	122
Natuur-in-de-klas	58	106	108	93
Lessen (binnen en buiten)	67	134	146	139
Totaal	262	425	399	354

- Deelname van 148 unieke groepen, 3473 unieke leerlingen
- 1 klas heeft deelgenomen aan het project 'Planeet in Actie'
- 1 gastles 'Energie' gegeven door vrijwilligers
- 30 lessen 'Willie Wurm' i.s.w.m. KunstCentraal

Financiën 2024

Resultaatrekening

	Inkomsten	Uitgaven
Werkbudget	€ 24.165,66	€13.635,27
Overhead	€ 18.033,72	€ 18.033,72
Personeel	€ 88.479,57	€ 88.479,57
Totaal	€130.678,95	€ 120.148,56
Resultaat 2024		€ 10.530,39

Toelichting resultaatrekening

In het werkbudget is er minder uitgegeven dan begroot met name door:

- Weinig inhuur voor de buitenlessen, omdat er voldoende vrijwilligers beschikbaar waren.
- Er zijn minder lessen Planeet in Actie gegeven dan begroot.
- Er zijn minder lessen Boerderij in de Kijker gegeven dan begroot.

Reserve BuitenWijs

	Uitgaven
Saldo 31 dec 2023	€12.058,45
Resultaat 2024	€10.530,39
Saldo 31 dec 2024	€22.588,84

Specificatie uitgaven werkbudget

	Uitgaven
NME-gids	€1.342,50
Leskisten en buitenlessen	€3.445,43
Natuur-in-de-klas producten	€3.939,53
Lessen Boerderij in de Kijker	€1.975,00
Project Planeet in Actie	€ 300,00
Vrijwilligers	€2.011,81
Overig	€ 621,00
Totaal	€13.635,27

Specificatie bijdragen gemeenten

	Houten	IJsselstein	Lopik	Nieuwegein	Totaal
Werkbudget	€ 6.657,56	€ 6.657,56	€ 3.804,32	€ 6.657,56	€ 24.165,66
Overhead	€ 4.968,23	€ 4.968,23	€ 2.838,99	€ 4.968,23	€ 18.033,72
Personeel	€ 24.375,83	€ 24.375,83	€ 13.929,04	€ 24.375,83	€ 88.479,57
Totaal	€ 36.001,62	€ 36.001,62	€ 20.572,35	€ 36.001,62	€ 130.678,95

Als laatste...

I.v.m. de nieuwbouw in het Natuurkwartier had BuitenWijs dit jaar kantoor op een tijdelijke locatie op de Acaciastraat. Alle werkzaamheden hebben we door kunnen laten gaan. Zelfs de begeleide buitenlessen in het Natuurkwartier, dankzij een tijdelijke ingang in de vorm van ponton over een sloot. In december 2024 zijn we terugverhuisd naar het Natuurkwartier, naar een prachtig nieuw en duurzaam pand!